

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Vidékre küldve:	
Helyben.			
Egy évre . . .	10 kor. — fill.	Egy évre . . .	16 kor. — fill.
Fél évre . . .	6 . . .	Fél évre . . .	8 . . .
Negyed évre . . .	2 . . . 50 .	Negyed évre . . .	4 . . .
Egy óra . . .	— . . .	Egy óra . . .	1 . . . 70 .
Egyösszám ára 4 fillér.			

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
 Felelős szerkesztő: **Hj. MÓRICZ PÁL.**
 Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
 Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden sor 4 fillér.

Bakonyi Samu beszéde.

(Elmondta a képviselőház ápr. 22-iki ülésén.)

A képviselőház április 22-iki ülésén szélesen alapozott, nagy határu beszédet tartott dr. Bakonyi Samu, a debreczeni II-ik választókerület szerezett képviselője. Különösebb érdekességet kölcsönzött e beszédnek a képviselő nagy elődjére, Révész Imrére való hivatkozás, kinek annak idején a képviselőházban tartott beszédét maga Deák Ferencz igyekezett czáfolni.

Bakonyi Samu: T. képviselőház! Megvallom, hogy ezek között a nehézségek között, a melyek fenforognak, mai vitánkban, nem a legkényelmesebben érzem magam azzal a helyzettel szemben, a melyet a t. kormány részéről van alkalmunk észlelni, a mikor, ellentétben azzal a parlamenti gyakorlattal, a mely teljesen megegyezik a kormányok részéről a parlamentek iránt való kötelező tisztelet követelményeivel, a kormány t. elnökétől semmiféle tájékoztatást nem hallunk itt, a törvényhozás termében. Hogy tartja összeegyeztethetőnek a t. miniszterelnök ur a maga felelőségével, a parlament és az ország iránti tisztelettel azt a magatartást, hogy állhatatosan hallgat olyan válságokkal szemben, a melyekről minduntalan azt halljuk a t. kormánypárt részéről, hogy azok a mi magunk tartása következtében állottak be? (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Széll Kálmán miniszterelnök: Ezt a szemrehányást még nem hallottam! Eddig az ellenkezőt hallottam! Majd fogok én beszélni!

Bakonyi Samu: Még nem hallotta a t. miniszterelnök ur, mert ezt a szemrehányást megtenni időelőtti lett volna, de ma, a vita 6-ik napján, a t. miniszterelnök ur állhatatos hallgatásával szemben nekünk, a kiknek azt vetik a szemére, hogy mi akarjuk felforgatni a parlamenti gyakorlatot, kötelességünk arra ramutatni. (Tetszés a szélsőbaloldalon.) Hiszen nem mi mondjuk azt, hogy válság van, önök hirdetik, valamennyi közlönyük arról vezércikkhez napokon át! Hát, t. miniszterelnök ur, a saját politikai és parlamenti és parlamenti multjával össze-méltóztatik-e egyeztetni tudni, hogy az ország ne az ön ajkáról, hanem a lapokból értesüljön az ön szándékáról. (Tetszés a szélsőbaloldalon.) Én ezt a magam részéről megengedhetőnek nem tartom és ezért el-érkezettnek látom az időt arra, hogy ezt a meggyőződésünket kimondjuk.

Normális viszonyok között teljesen jogosult volna a szemrehányás, hogy mi a felhatalmazási törvényjavaslat ellen folytatunk ellenállást. Azonban a mi viszonyaink, ez idő szerint, fájdalom, nem normálisak és mégis ez a mi mostani akciónk tulajdonképpen csak formájában változott, csak egy újabb fázisba lépett, mert nekünk nem lehet czélunk a kormányzás rendes

menetét megakasztani; ez a gondolat tőlünk távol áll, de kénytelenek vagyunk ma ezt a magatartást tanusítani a miatt, mert mi az önök törvényjavaslataival: a katonai törvényjavaslatokkal szemben t. i., azt a szilárd álláspontot, fel nem adhatjuk, semmi körülmények között. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Mert önök, t. többség és t. kormány, semmiféle alkalmat nekünk nem adnak arra, hogy ebben a dologban a kibontakozás a mi hozzájárulásunkkal lehetővé tétessék. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Ellenben, t. képviselőház, a mi partunk részéről felkínáltatott ez a mód a leglojálisabb formák között, a legjobb meggyőződéssel és annak a lelkiismeretnek sugallata alatt, a melyet önök akarnak a mi lelkünkben megszólaltatni. Ezen felajánlással szemben most annak hirdetése közben, hogy semmi sem változott a helyzetben, hogy a miuizsterelnök ur hétről-hétre ismételtén Bécsbe utazgat és visszajön épen olyan üres kézzel, mint a minővel odament, az ellenszegülés azon konoksága mellett, a melyet tapasztalunk az önök részéről vagy azok részéről, a kikaek akarata előtt önök minduntalan hódolattal meghajolnak: a törvényhozói lelkiismeretre való hivatkozást velünk szemben jogosultnak el nem ismerjük. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Ezen párttal szemben tehát azt a vádat, hogy mi az ex-lex-et forszírozzuk, annak bekövetkezését akarjuk minden áron, épen az imént jelzett lépés után, csakugyan nem lehet méltányosan emelni. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Mert hiszen elismerem, elismerem azt mindenki, ki e padokon ül, hogy az a fegyver, a melynek harczbavitelét mi most kénytelenségből elhatároztuk, a parlamenti életben igenis egy ultima ratio a melylyel csak a legvégső esetben szabad élni: akkor, a mikor annak segítségével épen a nemzet alkotmányos életét kell megvédelmezni. (Ugy van! Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) — Tehát, t. képviselőház, — a törvényességet kell nekünk védelmeznünk most egy olyan eszközzel, a melynek következetes felhasználása csakugyan olyan állapotot fog előidézni — hogyha önök nem jutnak jobb meggyőződésre és az önök lelkében nem szólal meg a lelkiismeretnek kötelező szava — a mely mellett csakugyan beáll a törvényen kívülség helyzete. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Zaj a jobboldalon. Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Ne beszéljen! Nem érdekli a miniszterelnököt! Halljuk! Halljuk! a jobboldalon.)

A törvényességet védelmezni oly fegyvetrel, a mely törvényen kívüli állapotot idézhet elő, ez, elismerem, óriási, igen nehéz paradoxon. De nem feltalálható-e e paradoxon újabb alkotmányos életünk egész menetében? Hiszen mikor azt tapasztaljuk, hogy sarkalatos és különösen a hadseregrel vonatkozó törvényeink végrehajtása konokul megtagadtatik állandóan, a mikor azt látjuk, hogy újabb katonai terheket követelnek a nemzetől, a nélkül, hogy a legkisebb haj-

landóságot mutatnák arra, hogy a nemzet érvényesíthesse az 1867: XII. törvénycikk 12. §-ában megadott jogait, a melyek szerint megszabhatja az ujonczlétszám megajánlásának feltételeit, mondom t. képviselőház, a mikor ezen alkalomnak megadása nélkül, a meglevő törvényes jogok érvényesítésének akadályozás mellett követelik tőlünk minduntalan az újabb katonai terheket: akkor ebben a helyzetben, igenis ki kell azt mondanunk, hogy ez a felfogás semmi egyéb, mint alkotmányos életünk, sarkalatos alkotmány-jogi és a hadseregrel vonatkozó törvényeink érvényesülésének állandó veszedelme, (Ugy van! a szélsőbaloldalon.) a melyről ilyen magatartás után, a melyet 36 év óta szakadatlanul követnek, a mely, minden enyhülés nélkül, ma is állandóan megbélyegzi alkotmányos életünket, (Ugy van! a szélsőbaloldalon.) nem tudhatjuk soha sem, hogy ez az állandó veszedelem mely pillanatban vet egyáltalán véget azoknak a szép illúzióknak, a melyeket önök a mai közjogi helyzetben Magyarország független fejlődéséhez és önállóságához szilárdulásához fűznek. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Már most van-e kezünkben más eszköz, mint az, a melyet meg kellett ragadnunk ennek a veszedelemnek az elhárítására?

Azt méltóztatnak mondani: Am, ha már a katonai javaslatokkal szemben a végsőig menő parlamenti ellenállás útjára lépett is az ellenzék, habár mégis kezdik elismerni, ez ellen tulajdonképpen nemzeti szempontból kifogás nem tehető; de a felhatalmazási törvényjavaslat ellen való hasonló akció már egész feihaborodással itéllek el. Dehát, ha nem gátoljuk ennek megszavazását, mi következik akkor? Visszautasítván a párthatározat alapján a határozati javaslatban előterjesztett ajánlatunk, nagyon természetesen, a katonai javaslatok tárgyalásának folytatása. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

KossuthFerencz: A helyett, hogy a költségvetést tárgyalnók!

Bakonyi Samu: S ha sikerülne is megakadályoznunk e javaslatok törvényerőre emelését, még akkor is ki vagyunk szolgáltatva azon törekvéseknek, a melyek a nemzeti követelések semmibevevével keresztül akarják erőszakolni a létszám emelését. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Miért? Azért, mert a katonai exlex, az én felfogásom szerint, nem nagyon irritálja a katonai vezetőköröket, nem pedig egyszerűen azért, mert rendelkezésükre áll az 1888: XVIII. törvénycikk és a véderőtörvények, az 1889: VI. törvénycikknek ezen törvény-nyel kongruens intézkedése, a melynek segítségével igaz, hogy, a mint a törvény magát kifejezi, rendkívüli szükség esetére elrendelhetik a negyedik szolgalmati évet és a póttartalékosoknak behívását is.

Tehát, t. képviselőház, a mint annak idején egy fel esztendővel az általános véderőtörvénynek a revíziója előtt megcsinálták az 1888: XVIII. t.-cikket mozgósítási hi-

rek lanszirozásának a hatása alatt és ezzel félrevezették a törvényhozást, úgy most is azt az eljárást tapasztaljuk, hogy, kiszakítva a véderőtörvény revíziójának keretéből, előzetes, külön törvényvel akarják a véderőtörvény revíziójának legsarkalatosabb részét, a létszám kérdését megoldani. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Ennek az ellenzéknek okulnia kellett az akkori csalódáson, az akkori becsapás következményein és ha már ezen törvény felhasználásával, a szolgálati idő meghosszabbításának segítségével az idejű ujonczozást pótolhatják, nekünk nem áll más módunkban, mint hogy a pénzügyi eszközöket tagadjuk meg ennek keresztülvitelével. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.) Erre pedig egyetlen alkalom az indemnytről szóló törvényjavaslatnak ilyen viszonyok között való alhatatos ellenzése és ostromlása. (Élénk helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.)

S bár egészen jogosan háritottuk el magunkról a bekövetkezendőkért a felelőséget, még is el kell ismernem, hogy ebben a felelőségben bizonyos mértékben osztozkodnia kell a törvényhozás valamennyi tényezőjének. (Igaz! Ugy van a szélsőbaloldalon.)

Csak hogy a t. többség felfogása szerint miképen szabadulhatnánk mi ezen felelőség alól? Ugy, hogy keresztülegednők az önk törvényjavaslatait, még pedig a mi követeléseink elejtése árán, azon követelések elejtése árán, — a melyeknek támasztására minket nemzetünk egész története, a nemzet mai jogos és osztatlanul megnyilatkozó erős közvéleménye indít, a mely követeléseknek a támasztására minket egész programunk pártunk fennállása óta következetesen kötelez, (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Az önk részéről a felelőség mértéke egészen más, mert első sorban is nem lehet eléggé ismételni azt a tényt, hogy a t. többség minden tagja — talán egyetlen kivétellel, — mert respektalom Münnich Aurél t. képviselőtársamnak azt a kijelentését, hogy az ő programjában benne volt a katonai terhek felemelése — tiltakozott és pedig a t. többség kebelében igen magas és kiváló állást elfoglaló egyének részéről hangzott el ez a tiltakozás ezen terhek fokozása ellen. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.) Mi tenát programunk alapján fliyatjuk ezt az akciót, de önk tett ígéretek alapján nem tudják elviselni a felelőség terhét, a melynek be nem tartása pedig a parlamentarizmus legelemibb követelményeivel ellenkezik. (Zajos helyeslés a szélsőbaloldalon. Elnök cseppet.)

Ime az önk magatartása a parlamenti rendszer legelső lényeges alaptörvényét teszi tönkre, a mely nélkül nincsen, nem lehet igazi népképviselő. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

De volt önknek egy vezérük, a ki megalapította a mai szabadalmi pártot, Tisza Kálmánnak hívták, (Halljuk! Halljuk!) Tisza Kálmán a legnagyobb nemzeti küzdelemnek idején, 1861-ben, az akkori felirati és határozati pártnak küzdelmében, azzal szemben, hogy Deák Ferencz a felirati párt álláspontját a politikai óvatosság követelményeivel indokolta, hogyan nyilatkozott? (Halljuk! Halljuk!) (Olvasza): „Valóban nehéz, majdnem emberi erőt meghaladó a feladat, a melyet most megoldanunk kell. Nekünk most bátraknak kell lennünk, nem csak személyesen, de politikánkban is.“ Konezedálja, hogy „óvakodnunk kell a vakmerőségtől, okosoknak és előrelátóknak kell lennünk, de vigyázni is kell egyszersmind,

nehogy ezen két, magában véve megbecsülhetetlen tulajdon tulzása által gyáva politikát kövessünk, óvatosságból magunk adjuk fel azt, a mit veszélyeztetni nem akartunk.“ Ezt mondotta Tisza Kálmán, a mikor 1861. április 19-én alelnökké megválasztatva, a háznak ezt a bizalmát megköszönte.

Ugy vagyok meggyőződve, hogy amikor mi egy programot következetesen vallunk a politikai becsület, a férfiakarat egész határozottságával és erejével; mikor mi a hadsereg kebelében nemzeti követelményeket akarunk megvalósítani, akkor az óvatosságnak a hangoztatása oly mértékben, mint a hogy azt önk kívánják most tőlünk, semmi egyéb, mint az a követelés, hogy abdikáljunk programunk követelményeiről és mi, abban a helyzetben, a melyet most a sors kínál fel ugyszólván, ezen követeléseknek erőteljes hangoztatására és az azokért folytatott nemzeti harcra a végső ellenállásig való küzdelemre, — mi ezen követelményeket és ezen követelményekkel való szolidaritásunkat kompromittáljuk és veszélyeztessük azon hatást, a melyet okvetlenül kell, hogy gyakoroljon a dinasztia a nemzetnek ezen követelményekért folytatott alhatatos, soha meg nem szünő, lankadatlan harcra. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) És hogy a nemzeti követelések a nemzeti ellenállás terén maga Deák Ferencz sem vitte tulzásba, az óvatosságot egész az abszurdumig, politikai működésének igen jelentékeny és a magunk szempontjából jogosan állithatom, a nemzet jövőjére nézve éppen legbecsesebb időszakában, azt maga Deák Ferencz igazolhatja. Beöthy Ákos t. képviselőtársunk az ő jeles munkájának második kötetében, így jellemzi Deák Ferencz működésének azt a két időszakot: „Az a Deák Ferencz, a ki 1861-iki I. feliratában is a legnagyobb óvatosságot állítja a határozat merészsegevel szembe, kétszer is a legnagyobb kockázatnak tette ki az országot. 1848 szeptemberében, az országgyűlés együttmaradása mellett küzdött, az 1861. évi második felirat alkalmával pedig ő konstátálta, hogy a nemzet és uralkodó között a tárgyalások fonala megszakadt.“ Beöthy Ákos igen t. képviselőtársam Deák Ferencz ezen ketrendbeli elhatározásához fűzi azután azokat a komolyan fenyegető eshetőségeket, a melyek egy időre 1848 után is bekövetkeztek és azután bekövetkeztek az 1861. országgyűlés után is és fennállottak a provizorium idején, egészen addig, míg az egyezkedés fonatát a dinasztia újból kénytelen nem volt azon vereségek után, a melyeket el kellett szenvednie, felvenni és boldogulását a nemzettel való egyetértésnek megkísérlésében keresni. (Ugy van! Ugy van! a bal- és a szélsőbaloldalon.)

Felállítatik velünk szemben az a dogma, hogy a többség akaratával szemben a kisebbségnek ilyen akarat, a melyet mi mostani fegyvereinkkel kívánunk érvényesíteni, meg nem engedhető. Ez egy doktrína, t. képviselőház. Állítom azonban, hogy a tények mindig erősebbek voltak minden elméletnél. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Beöthy Ákos: A hogy Kossuth mondta: „Az élet kineveti a logikát!“ (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Bakonyi Samu: Azonban, t. ház a mi magunktartása nem ellenkezik a logikával sem: Ép az, hogy mi ebben a mai helyzetben kénytelenek vagyunk az önk doktrínáival szemben rámutatni arra, hogy a tények mindig erősebbek voltak minden elméletnél, éppen ez vezet arra bennünket, hogy mi az elméletet, önknek egy igen jeles

publiczistája által elvinek nevezett jogokat végre-valahára tényekké akarjuk változtatni (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) És ép azért az a tény, hogy a nemzet nem akarja az új katonai terheket elviselni, erősebb a többségi elvnek minden tulzott doktrínájánál. (Ugy van! Ugy van a szélsőbaloldalon.) Igazat kell adnom annak a publiczisztikai működésben szintén egyik legkiválóbb nagyságunknak is, a kit a nemzet nem régen siratott el: Tóth Lőrincznek, a ki azt mondja Lavelay-nek általa fordított munkája bevezetésében, hogy a többség a legrutább zsarnok lehet. Pártomnak igen t. vezére, Kossuth Ferencz, (Élénk eljenzés a szélsőbaloldalon.) a vitát bevezető beszédében kifejtette, hogy igenis a kisebbség harca abban az esetben, hogyha a többség az önk pártja, uralmát ad abszurdum akarna vinni, jogosult, mert a többség nem arra való, hogy zsarnoka legyen a jelen esetben a kisebbség által képviselt nemzeti akaratnak. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Kossuth Ferencz: Minden tulhajtott jog zsarnokság!

Bakonyi Samu: Önk azonban, t. többség, ezen indokunk eilen a legheve-ebben tiltakoztak. Tiltakoztak a zsarnokság impu-tációja ellen. Igazat adok én önknek, méltán tiltakozhattak, mert önk a nemzeti akarat szemből ugyan tulhajtják a többség jogát, s ebben az esetben a zsarnokság bűnébe esnek. de fölfelé, a törvényhozás másik tényezőjével szemben, elismerem, csakugyan nem illeti meg önköt a zsarnokság vadja, sőt inkább (Ugy van! a szélsőbaloldalon.) megilleti önköt a zsarnokság fogalmának teljes ellentéte. (Igaz! Ugy van! a bal- és szélsőbaloldalon.)

Beöthy Ákos: Udvaronc politikai!

Gabányi Miklós: Keserves labancok!

Bakonyi Samu: A többségi elvnek tartalmát az adna meg, hogy józan felfogás szerint a többség a nemzet többségének akaratát juttassa kifejezésre, igaz, hogy a törvények alkotásánál igenis a józan okosságot nem lehet szem elől téveszteni soha sem, de ezzel lépést kell tartani a nemzet életében meggyökerezett történelmi hagyományoknak és aspirációknak egyaránt. (Igaz! Ugy van! a bal- és szélsőbaloldalon.) Egyébként állítom azt fenhangon, hogy az, a mit most önk tölnek követelnek, tulajdonképen a többségnek sem akarat. (Igaz! Ugy van! a bal- és szélsőbaloldalon.) Csek mondják önk a többség akaratának. Hiszen, t. ház, önk azt akarják, a mit mi akarunk. Ezt számtalanszor halljuk, és csak a t. honvédelmi miniszter ur az, a ki a leghatározottabban exponálja magát, meggyőződése gyanánt hangoztatva a mostani katonai követelményeket. (Felkiáltások a szélsőbaloldalon: És Münnich!)

Ök kívánják e követelések teljesítését a nélkül, hogy deferálnának a mi meggyőződésünknek, a mely pedig az egész nemzet osztatlan meggyőződése.

B. Fejérváry Géza honvédelmi miniszter: Mindig a nemzet nevében beszélnek! (Zaj a szélsőbaloldalon.)

Kossuth Ferencz: A nemzet nevében a nemzeti vívmányokat visszautasítani okos dolog?

B. Fejérváry Géza honvédelmi miniszter: Még nagy kérdés!

Bakonyi Samu: A többségi akarat uralma mellett szokásos dolog nálunk Anglia példájára hivatkozni. Legyen szabad nekem is egy angol példára hivatkoznom. (Halljuk! Halljuk! a bal- és szélsőbaloldalon.) A mi-

**Hatóságilag engedélyezett
üzletfelosztási
végkiárulás.**

**Más vállalkozás miatt kézmű-, vászon, rövidáru
kereskedésemet felosztalom.**

Az összes áruk felette olcsó árért adatnak el. — Berendezés eladó.

Tisztelettel **MAYERING GYULA.** Piacz-utcza.

kor Észak-Amerikában a gyarmatok már kezdtek ellenállást kifejteni az anyaország követeléseivel szemben, az idősebb Pitt egyszer egy hozzá intézett interpellációra ezt felelte: (Halljuk! a bal- és a szélsőbaloldalon.) „A t. gentleman azt mondja, hogy Amerika daczol, majdnem nyílt lázadásban van. Én örvendek, hogy Amerika ellenszégül, mert három millió embert, a kinek kebelében a szabadság iránt való érzelem úgy kihalt, hogy önként rabszolgaságba hagynya magát tétetni, legalkalmasabb eszköz arra, hogy mi is leigazzassunk.” (Tetszés a bal- és a szélsőbaloldalon.)

Íme a többség vezére volt az, ki az ellentállásnak a szabadság oltalma érdekében való jogosultságát vette vedelmébe ezen nyilatkozatában. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

T. szomszédaink (a néppárt) azzal az állásponttal, hogy ők az indemnitást nem akarják megátolni, a többség támogatására sietnek, s követelik ők is a többségi elvnek érvényesülését. Ők illetékesebbek, mint én, annak méltatására, a mit Szent Bernát mondott. „Facitis, quia potestis, an autem oportebat, quaestio est.” A többség teszi azt, a mit tesz. Keresztül akarja vinni, — per las et nefas — a katonai követelések megvalósítását. Quia potestis; a t. néppárt tehát csak ezért deferál a többségnek, mivel annak hatalmában van azt megtenni, a mit akar. An autem oportebat, quaestio est. Mikor önök az oportet kérdésében velünk együtt tartottak a katonai javaslatok ellen, akkor most a potestas elismerése az én meggyőződésem szerint az önök részéről a legnagyobb és megengedhetetlen ellenzéki következetlenség. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Pozsgay Miklós: Nem elég az, hogy kérvényeket szignálnak, a kérelmet teljesíteni is kell.

Bakonyi Samu: Halljuk azt az ellentétet, hogyha nem lehet is elvitatni a jogosultságát annak, hogy mi a nemzeti követelmények megvalósítását akarjuk, azonban miért akarunk mindent egyszerre? Valóban úgy van-e, hogy mi mindent egyszerre akarunk? Hiszen programunkat ismeri az egész ország, önök is tudják, hogy a mi programunk a teljesen önálló és független magyar hadsereg. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Íme most mégis az 1867: XII. törvényeziknek, az önök törvényének szigorú, teljes és következetes végrehajtását követeljük. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Kossuth Ferencz: Hazafiságból!

Bakonyi Samu: Mikor még az ellenzéken volt olyan párt, mely az 1867: XII. t. cikk alapján sürgette annak teljes végrehajtását, addig nem volt a mi ellenzéki feladatunk, hogy mi követeljük, (Helyeslés a szélsőbaloldalon.) de mikor a mindent boldogító fuzió, melynek legujabb béke ünnepét épen tegnap volt alkalmuk megülniök, (Igaz, Ugy van! a szélsőbaloldalon!) levette a napirendről az 1867: XII. t.-cikknek teljes, következetes végrehajtását, akkor ebben a harcban, a melyet önök ideztek fel, az 1867: XII. t.-cikk megalkotói és körömszakadtáig való való védelmezői, akkor az ellenzéknek ezen részére hárult, hogy az önök védelemnek nevezett támadásával szemben mi siessünk igenis komolyan, valódi hazafias önmegtartózkodással megvédelmezésére. (Élénk helyeslés és tetszés a szélsőbaloldalon.)

És most engedje meg nekem az igen tisztelt miniszterelnök ur, hogy hozzá intézek egy kérdést. Ő, a mint programjában kifejtette, a mint kormányzatának némei

tényével igazolta, a juste milieunek az embere . . .

Beóthy Ákos: Juste nélkül!

Bakonyi Samu: . . . most úgy van, a kiegyenlítés munkájának nagy ereje gyanánt mutatta be magát mindenkor. Ugyan hol van most ez az erő? Az egymással harcban levő pártokat akkor a t. miniszterelnök urnak egy sok tekintetben személyes elü küzdelemben sikerült egymással kibékítenie, és most, amikor a pártok közé a vizsálnak üszkét nem személyi ellentétek dobják, hanem magas, nagy elvek, a nemzetnek örökéletű vágyai és jogai, akkor hol van a t. miniszterelnök urnak ez a kiegyenlítő képessége? (Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Mikor a helyzet az, hogy igenis a magyar törvényhozásnak tulnyomó nagy többsége ezeknek a nemzeti követelményeknek jogosultságát elismeri, és mikor csak a törvényhozás tényezője másik részéről talál akadályokra ezeknek kisebb-nagyobb mértékben való megvalósítása, vajjon nem azzal bizonyítaná-e be kibékítő erejének nagyságát, valódi államférfiúi hivatottságát, hogy a nemzet és korona között ezt a nagy ellentétet tudná kiegyenlíteni? (Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Nem mondom róla, hogy nem akarja, hanem a tények szomorú igazságaként állítom, hogy nem bírja, nem tudja. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

De, t. képviselőház, ez a helyzet egyuttal a mi nagy, a mi változhatlan igazságunkat is bizonyítja, azt nevezetesen, hogy íme még a legjobbak is, akik az 1867-es mű alapján vállalkoztak a kormányra, még azok is csak járhatják magukat ezen az alapon. Az önök nagy kiegyezési művének satnyaságát, sorvasztó meddőségét soha semmi sem igazolta nagyobb mértékben, mint ez a politikai helyzet, a melyért mégis — risum teneatis, ha olyan szomorú nem volna — a politikai felelőséget önök mi reánk akarják háritani, a kik ezen 1867-es mű ellen mindenkor a legelszántabban szállunk sikra. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Azonban az eszélvesség elvét is hangoztatják velünk szemben. Nem az a kérdés, mondják minduntalan, quid juris, hanem quid consilii? Nahát a quid jurisról Bécsben, nagyon természetesen, szó sem lehet; de hogy a quid consilii-t sem követik, az is tagadhatatlan.

Ennél a kérdésnél eszükbe juthatna önöknek, t. többség, hogy máskor is voltak harcok, máskor is fenyegettek nagy válságok, máskor is, ép úgy, mint most teszik, a többségi elvnek uralmát szegezték a mi mellünknek és az előző, hasonló kisebb vagy nagyobb méretű nagy ellenállásoknak még mi lett a megoldása?

A quid consilio követelésével a quid jurisnak elismerése bizonyos mértékig mindannyiszor.

Utalok az 1874-ik választási törvényt megelőző nagy ellenzéki ellenállásra a melyet ugyan ki szervezett, ki vezetett? Az önök pártjának megalapítója: Tisza Kálmán. Ott volt az 1886-iki közigazgatási törvény, annak 57. § a, a melyben valóságos veszélyes merényletet akartak elkövetni a bírói függetlenség ellen, a mikor a bírói ki nevezésre akartak befolyást engedni a kormány bizalmi emberének, a kormány közegének a főispánnak. Az ellenzéki ellenállás megtörte ezt a követelést.

De ott volt a mostanihoz hasonló harc az 1889-iki véderőjavaslat 14. §-a ellen. Nem hallottuk-e részben ugyanazoknak az ajkáról, a kiktől most, a védelmet, a 14. §. eredeti szövegében tervezett merénylet mel-

lett? Akkor is a többség elvének uralmára hivatkoztak és mi lett a harcznak vége? Tisza Kálmán miniszterelnök a 14. §. eredeti intézkedését feladta.

Ugy volt az 1891. évi nagy közigazgatási vitának harcánál is. Mivé zsugorodott össze a nagy államosítási törvényjavaslat? A két paragrafusból álló lex-Szapárvivá. A küzdelmet feladták.

A legközelebbi időben ott volt, a bűnvádi perrendtartás életbeléptetésének ügyében, a hirhedt 16. §. elleni harc. Akkor is ellenállásunknak sikert kellett aratnia.

A legutóbbi nagy harcra nem akarok hivatkozni. De még egyet nem engedhetek el és pedig azért nem, mert már ebben a harcban, a katonai javaslatok elleni harcban egy közbeszólás hangzott el a miniszterelnök ajkairól. Mikor hivatkozás történt erről az oldalról a Bánffy féle obstrukcióra, a miniszterelnök ur egy kissé meglankadt önérzettel, bizonyos melankóliával allította velünk szemben, hogy ő azt sem helyeselte.

Széll Kálmán miniszterelnök: Dehogyan melankóliával. Mindenki tudja rólam, hogy nem helyeseltem!

Bakonyi Samu: Nem helyeselte? Ez egészen új dolog előttem. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Széll Kálmán miniszterelnök: Uj? Mindenki tudja! (Mozgás a szélsőbaloldalon.)

Bakonyi Samu: Megmondom, hogy miért. Mert aki magára nézve felhasználja egy harcnak az eredményeit, a melyet nem helyeselt, azzal szemben egész jogosan állíthatjuk, hogy utilium tardus provisor volt. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Széll Kálmán miniszterelnök: Se logika, se igazság nincs benne! (Igaz! Ugy van! a jobboldalon.)

Bakonyi Samu: Önök beszélnék logikáról? Ezzel szemben és megint a tények erejére hivatkozom. Abból a harcból került ki a t. miniszterelnök ur kormányzata. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) és ha nem helyeselte, miért nem állt elébe, miért nem ítélte el? (Igaz! Ugyvan! a szélsőbaloldalon.) Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Miért írta alá akkor a Tszalexet? Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Széll Kálmán miniszterelnök: Épen azért, mert nem helyeseltem! (Igaz! Ugy van! a jobboldalon.)

Bakonyi Samu: Ezek tények, t. képviselőház es ezen válságos fordulatban a történeti igazság követeli meg azt, hogy ezekre reámutassunk! (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Széll Kálmán miniszterelnök: Se logika, se igazság nincs benne! (Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Pedig úgy van!) Sem nem igaz, sem nem logikus! Majd megmondom, hogy hogyan volt! (Folytonos zaj a szélsőbaloldalon.)

Bakonyi Samu: A tényeket megezáfolni nem lesz képes a miniszterelnök ur! (Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Ex-lexben született a miniszterelnök ur!)

Pozsgay Miklós: És ex-lexben fog meghalni! (Folytonos zaj a szélsőbaloldalon.)

Bakonyi Samu: Velünk szemben, nem ugyan ebben a vitában, mert ebben még nem volt szerencsénk hallani egy szavukat sem . . .

Széll Kálmán miniszterelnök: Majd lesz, csak meghallgassanak!

Bakonyi Samu: . . . nemcsak, hogy meghallgatjuk, de lesznek, akik még felelni is fognak és azt a feleletet majd hallgassa meg a miniszterelnök ur! (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Azt mondják t. kormánypárti barátaink, hogy mégis lelkiismeret kell hozzá, hogy egy

**Cserépkályha tisztítás
felállítás és átrakás**

eszközölhető

Bészler és Dávid vaskereskedőknél
Piacz-u. 7 sz. Vecsey-ház.
Takaréktüzhely (Sparherd) nagy raktár

ilyen bevált, egy ilyen hivatott, egy ilyen előrelátó, böics államférfiut, mint Széll Kalmán miniszterelnök ur, a bukás szelére juttatunk. (Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Nem mi juttatjuk oda! Ő magamagát juttatja oda!)

En egy gyakorlati államférfiu legelengedhetlenebb tulajdonságának tartom es megkövetelem vele szemben a politikai előrelátást. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.) En azonban a politikai előrelátásnak, ennek a legelső, kardinális államférfiu követelménynek egy szikráját sem látom az igen t. miniszterelnök urban. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Mert ha az meglett volna a t. miniszterelnök urban, akkor ezt a helyzetet a maga egész válságos voltában fel kellett volna ismernie a kellő időben. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

A t. miniszterelnök ur ennek a szemrehányásnak a jogosultsága elől nem zárkozhatik el és egészen nem is zárkózik el. Megint itt e házban, hanem a pénzügyi bizottságban tett egy kijelentést. Azt mondta nevezetesen, hogy hiszen ő, már tavaly a delegációban ugyszólván bejelentette a létszámfelemelést. igaz, hogy sokkal kisebb mértékben, mint a hogy azt most követelik tőlünk, t. i. a tarackgyuk szolgálatára szükséges 6000 nem tudom hány főnyi legénység kiállítására vonatkozólag, kijelentvén a delegációban, hogy ő majd ebből a czélből a póttartalékosoknak a behívását fogja kérni a törvényhozástól.

Azt mondta a t. miniszterelnök ur a pénzügyi bizottságban, hogy ezt a bejelentést, a melyről tudomást vett az egész ország, egészen nyugodtan hallgatta meg mindenki, az semmifele felháborodást nem keltett.

Hát rosszul emlékszik a t. miniszterelnök ur, mert ezen padokról már tavaly júniusban, amikor a népfelkelés egy részének felfegyverzéséről szóló törvényjavaslatot tárgyaltuk, elhangzott az a nyilatkozat, hogyha pedig idejönnek a törvényhozás ele ezzel a létszámfelemelés iránti törvényjavaslatlaltal, legyenek elkészülve, hogy a függetlenségi és 48-as párt a legmesszebbmenő ellenállást fogja azzal szemben kifejtteni. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

B. Fejérváry Géza honvédelmi miniszter: Nem ijedt meg senki! (Zaj a szélsőbaloldalon.)

Bakonyi Samu: Akkor nem mondta a t. miniszter ur, hogy nem ijedt meg senki! Akkor a honvédelmi miniszter ur sem volt még annyira elszánt, pedig ő bátor, azt mindenki tudja róla, hanem egy elhárító kézmozdulat kíséretében, közbeszólás alakjában mondotta, hogy hiszen az a javaslat még elő sincs terjesztve!

Azonban elismere az, hogy a t. miniszterelnök ur annak az innen elhangzó nyilatkozatnak valami tulságos nagy súlyt nem tulajdonított. Abból, hogy aztán később nemesak 6000 főnyi legénységnek a póttartalékból való kiállítását kérték a törvényhozástól, hanem sokkal jelentékenyebb számú póttartalékosok behívása iránt nyújtottak be törvényjavaslatot, majd pedig később egyáltalán az ujonczlétszám állandó, jelentékeny felemelése iránt: mondom, ebből a fokozatból csakugyan azt kell következtetnem, hogy az innen elhangzott kijelentéseknek tulságos súlyt nem tulajdonítottak, sőt ellenkezőleg arra voltak elkészülve, hogy hiszen követelhetünk bátran akármit, nekünk már talán nem is lesz a

végsoig küzdő ellenzékünk. Ennek a csalódásnak meg kell, hogy adja az árát a t. miniszterelnök ur.

Előrelátás nélküli politikát folytatni a t. miniszterelnök urnak annál kevésbé lett volna szabad, mert, a katonai követelésektől egészen eltekintve, az elégedetlenség az országban általános minden téren, a kormány egész politikájával szemben. Igaz, hogy a katonai kérdés most legközvetlenebbül érint bennünket s a fölhalmozódott robbanó anyag között a legalkalmasabb gyújtó eszköz, de a mikor azt látja az ország, hogy az ő rettenő, nyomasztó helyzetének enyhítésére semmi sem történt, azon ígéretek közül, a melyeket a t. miniszterelnök ur tett, egy sem került bevalásra, a mikor azt látja, hogy a várva-várt gazdasági önállóság helyett anyagi érdekeink négy teljes éven át újból csak a bizonytalanság romboló veszedelmei felé hajszoltattak és a mikor ezen négy év után is annak csak újabb lekötése előtt állunk, a mikor szocziális téren a javulást alig tapasztaljuk, a mikor a nemzeti kultúra fejlesztésében négy teljes esztendőn át alig történik valami, a mikor a közigazgatás javításának munkájában is alig látunk számbavehető jelenségeket, (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) a mikor ezen egész hosszú idő alatt, a melynek zavartalan békéjét élvezhette a t. miniszterelnök ur és kormánya a többséggel együtt, nem történt semmi egyéb, mint — hogy mégis igazságos legyen — a gyermekvédelemnek igen üdvös reformja és hogy a közigazgatás egyszerűsítése iránt tetettek lépések, valamint hogy legutóbb a kivándorlási törvényt is meghoztuk ezzel a három dologgal szemben; ne csodalkozzék a t. miniszterelnök ur, hogy ha a nemzet még reményét is tűnni látja annak, hogy tőle egyebet is várhatna, mint éppen azt, a mit soha be nem jelentett a nemzetnek, a miről a nemzet sem a kormánypárti t. képviselő urak programbeszédeiből, sem pedig a trónbeszédből soha nem értesülhetett, t. i. csak terheinek emelését várhatja és helyzetének semmi könnyebbülését nem remélheti. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Es hogy az ország helyzete ilyen nyomasztó és ilyen vigasztalan; van nekem ezen állításom bizonyítására egy nagyon erős fegyver a kezemben; itt van a pénzügyi bizottság általános jelentése, a mely konstatálja azt, hogy az egyenes adók és a fogyasztási adók terén is a bevételekben micsoda enormis hanyatlás állott be a korábbi eredményekkel szemben, és azt mondja a pénzügyi bizottság, hogy arra a meggyőző désre jut, ezeket a számokat elemezve, hogy „egyelőre bezárult mögöttünk a nagyobb szerű felesleg és penztári készletek korszaka”, hogy „ha állami jövedelmeink fő csoportjait egyenkint vizsgáljuk, alig akadunk olyanra, melynél a teljesítő képesség fokozása a közeljövőben várható volna.”

Es mégis azzal a váddal állunk szemben, hogy egyoldaluk vagyunk. A kormány belátja azt, — mondják — hogy bizonyos nemzeti engedményeket tennie kell, mi vagyunk tehát a makacsok, a mikor ezeket nem respektáljuk, a mikor ezek daczára nem hagyunk fel az ellenállással. Hát, t. képviselőház, hogy is állunk tulajdonképen ezekkel az engedményekkel? (Halljuk! Halljuk!) — En azok után a követelések után, a melyeket felállítottunk, a melyeket programmunkban következetesen — követelünk, állítom, hogy az „engedmény” fogalom már magában véve nem egyéb.

mint arczpíró szegyen. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Hát azt kérdeim én, vajjon meghódított nép e ez a nemzet, hogy a nagylelkű hódító most engedményekkel enyhítsen a mi helyzetünkön? Hát a mi állami önállóságunk, csorbíthatatlan, elvülhetetlen jogainknak érvényesülése engedményekre szorul? (Tetszés a szélsőbaloldalon.) Es azután t. képviselőház, nem a legerősebb bírálata-e a mi mostani fogyatékos alkotmányosságunknak és egyuttal nem szomorú bizonyossága-e a kormány vergődő tehetetlenségének, hogy ezek a hirdett engedmények tulajdonképen most is a levegőben lógnak? (Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Meltóztatásnak csak visszaemlékezni! Hiszen mi ramutatunk már arra, de ebben a vitában sem lehet mellőzni azt, hogy mik történtek az osztrák parlamentnek ugy alsó, mint felső házában? Nem elfogadták-e ott az alsó házban Lueger határoza i javaslatát; a mely homlokegyenest ellentéiben áll a t. honvédelmi miniszter urnak és a t. miniszterelnök urnak a jelvényekre vonatkozó ígéréteivel? Nem hallottuk-e az osztrák urak házában a szónokoknak egész sorozatát, akiknek nyilatkozatai mind merőben ellenkeznek ezekkel az u. n. vívmányokkal? Ezekre való hivatkozással mondta a t. honvédelmi miniszter urnak osztrák kollegája, hogy micsoda legfelsőbb akaratnak kijelentésére van ő felhatalmazva? Ezekkel szemben nem teljesen jogos-e most már az a kérdés, hogy mi van tulajdonképen ezekkel az engedményekkel?

Hirdették az önök t. lapjai, hogy majd nyilvánvalóvá válik, kinek állaspontjával azonosítja magát a korona: az osztrák kormányával-e vagy a magyar kormányával? Azzal biztattak és azzal akarták minket a lábunkról levenni, hogy talán majd egy királyi szó fényt fog deríteni erre a homályra. Nohát, az a királyi szó nem hangzott el, ellenben a t. miniszterelnök ur vissza jön Bécsből és közli hűveivel azt, hogy semmi sem változott.

Igazán különböző eredményekre jutunk, ha ezeknek a vívmányoknak lényegét vizsgáljuk. Így például a katonai perrendtartásról mondom csak egyetlenegy megjegyzést. Hát ez a mi követeléseinkkel szemben tett engedmény? Hiszen ez már a katonai igazságszolgáltatásnak elengedhetetlen követelménye. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Hiszen 36 esztendő óta nem csak mi sürgettük, hanem önök is folyton folyvást ígérték. De ha ez most a mi harcunk eredménye, ez csak azt mutatja, hogy megsem olyan egészen meddő a nemzet java szempontjából ez a mi kitartásunk. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Mert állítom, hogy, ha az ellenállásnak ilyen mértékével nem alana szemben a bécsi katonai vezetés, akkor, a mint 36 esztendeig hiába sürgettük mi, ígérték önök, ugy még Isten tudja meddig várhatnánk ennek a reformnak a bekövetkezésére. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Itt van azután a másik kérdés: a két éves katonai szolgálat kérdése. A két éves katonai szolgálat elvénél elfogadása tulajdonképen nem gyeb, mint egy igen nagy elégtétel a katonai kormányzat részéről az ellenzékkel, még pedig — és erre figyelmeztetem igen tisztelt néppárti szomszédainkat is — az ellenzéknek ezen részével szemben. (Ugy van! a szélsőbaloldalon. Mozgás a néppárton.) Bocsaátot kérek, még akkor nem is volt a parlamentben néppárt. Azonban a függetlenségi és nevelő párt, mint azelőtt, fájdalom,

Biztos színű nőruha szövetek nyári osztálya gazdag választékosan áll a t. közönség rendelkezésére. — A legjobb izlés szerinti **Cretonok, Levantinok,**

Duchesse selyem utánzatok, ajouros színes, fehér **batisztok** és **pikétek,**

Csalánvásznak.

Kardos László

DEBRECZEN, Kossuth-uteza.

Kivánságra mintagyűjtemény szívesen küldetik.

épen nem mutatja. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.) A mikor önök állhatatosan hallgatnak, miniszterek és képviselők egyaránt, akkor, t. honvédelmi miniszter ur, ne tessék minket olyan módon illetni a maga észrevételeivel, a mely módnak méltó kritikáját csak a személye iránti tiszteletből nem mondom meg a honvédelmi miniszter urnak. (Élénk helyeslés és közbeszólások a szélsőbaloldalon.)

Olvassák meg annak az államférfiúnak az intelmét, hogy felismerjék, hogy a mit önök engedményeknek neveznek, azoknak a teljesítése most már a nemzetre nézve és önökre nézve is, saját kormányzatuk fentartására nézve is elengedhetetlen szükség jellegű ölti magára. És ha ezt nem látják meg, akkor ezért föltétlenül bűnhődni fognak. De én nem is hiszem, hogy be nem látják, hanem csak nem tudnak boldogulni, mert odafenn nem látják be, mit jeientene az, ha a nemzet szívéből kihuznák a tövist. De minél kevésbé van önöknek reményük arra, hogy ezt odafenn belássák, annál inkább kellene követniök annak az angol államférfiúnak, lord Burleigh nek a példáját, a ki arra intette Erzsébet királynőt: „Felséges asszonyom, szerezd meg a nemzet szívet, tied lesz a karja és az erőszénye!”

Az önök legjelesebb közjogásza azt mondja, hogy az önök közjogi alapja, a dualizmus egyáltalán nem zárja ki, hogy megvalósítható legyen a nagy, hatalmas és léteben örökre biztosított magyar nemzet és magyar állam. Mindennek azonban erős és szigorú feltétele a korona és a nemzet belső egyetértése és összeolvadása, dinasztikus politika a nemzetnél, nemzeti politika a dinasztianál. (Tetszés a szélsőbaloldalon.) A dinasztianak semmi oka sem volt a miatt panaszkodni, hogy a nemzet dinasztikus politikát ne folytatott volna, de fájdalom, annál jogosabban panaszkodik a nemzet a miatt, hogy a dinasztia nem folytat nemzeti politikát. A mi célunk tehát, hiába igyekeznek lapjaikban befeketíteni bennünket, nem lehet más, mint nemzeti dinasztia és nemzeti hadsereg, a melyek mellett a nemzet és a korona egy érzésben, egy érdekekben olvadhat össze. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Mondják meg tehát odafönn, miniszter urak, hogy nem volna a trónra nézve megalázás, ha most a nemzeti követelések előtt meghajolna, mert hiszen nem az alázza meg a trónt, ha a nép óhaját teljesíti, sőt ez csak megszilárdíthatja. És ezt megint nem én mondom, hanem a közjogi alap egyik legkitartóbb híve Zichy Antal: „Értessék meg odafönn annak az igazságot, hogy egy visszavonulás a korona részéről, még ha megalázkodás volna is, haec contumelia non frangit, sed erigit” — nem megalázza, hanem fölemeli a trónt a nemzet szeretetébe, és ebben lesz meg a nagyhatalmi állás legnagyobb biztosítéka, de egyúttal elengedhetetlen előfeltétele. (Élénk tetszés a szélsőbaloldalon.)

De korántsem ez történik. A legutóbbi delegáció hadügyi albizottságában is hoztak egy határozatot, a mely a hadügyminisztertől azt követeli, hogy ha új tüzéradapródiskola állítatik fel, az Magyarországon létesítsék. Ezt a hadügyi kormány el is fogadta. Mi történik most? (Halljuk! Halljuk! a szélsőbaloldalon.) Most értesülünk róla, hogy Pi treich ur, a kitől szabadabb szellemet vártak . . .

Ugron Gábor: Megint csalás és hazugság!

Bakonyi Samu: . . . azt mondta a Krieghammer bukása után, hogy szilardul megáll az elődje által követett uton. Traiskir-

chenben felállítja az új tüzérségi hadapródiskolát és amellet fentartja a bécsi Arzenálban a meglévőt.

Hát ennyibe veszik odafent, a t. többség, az önök akaratát? Kérdem: hát érvényesülhetnek ezen kereten belül a nemzeti követelések, még ha azokat önök magukéva is teszik?

Azután azt mondják önök, hogy a hadügyi követelések expansiv mértékét mégis megállítják egyszer-mászor tiltakozásukkal. Hát erre önök képtelenek, t. többség, nem a saját akaratuk miatt, hanem azon akarat miatt, a mely előtt önök feltétlenül meghajolnak s a mely akarat önök előtt mindig erősebb parancs, mint a választók előtt vallalt kötelezettség. Mi trónt csak legujabban is t. képviselőház? A „Wiener Allgemeine Zeitung“ tegnapielőtt megjelent számából, — a mely lapról különben hírlik, hogy legu'őbb közelebb juttott a bécsi kormányhoz — megtudjuk, hogy ismét új rendszerű Manlicher-fegyverekkel látják el a hadsereget. (Mozgás a szélsőbaloldalon.)

Hat, t. képviselőház, hogyha ez így megy és hogyha eszünkbe jut az, a mit a t. miniszterelnök ur a pénzügyi bizottságnak valamelyik ülésén mondott, hogy t. i. az ágyúkérdés is a levegőben van, akkor micsoda perspektiva nyílik meg előttünk? Az, hogy mi adjunk meg mindent, s a szó szoros értelmében roskadjunk össze azon terhek alatt, a melyeknek reánk zudítását és reánk nyomását önök ellenállás nélkül engedik meg, ellenben a nemzet soha semmiféle igényével ne boldogulhasson. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Ha már most ennek a politikának erősebb parlamenti eszközökkel és teljes elszántsággal állunk is utába, azt hisszük, hogy csak a nemzetnek szűnik szolgálót és bátran viselhetjük a felelősségnek ebből reánk háruló részét. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) És épen azért hiabavaló mindenféle békitő kísérlet mindaddig, amíg a mi követeléseink nem teljesülnek. Azt mondják: próbáljuk meg; adjunk időt a t. kormánynak, hát hogyha boldogulni tud. — Erre az a feleletem, hogy sohasem tett a t. kormány itt a házban olyan kijelentést, hogy ő meg akarja próbálni a mi követeléseinknek a tőlünk kívánt idő alatti megvalósítását. Hát tisztán csak engedékenységből tegyük azt? Mit mond Corneille? „Qui pardonne aitement, invite à l'offenser.“ Ez azt jelenti, hogy a ki könnyen megbocsát, az csak új sérelem elkövetését engedi meg és teszi lehetővé. (Tetszés a szélsőbalalon.) Hát t. képviselőház, ha mi most engedünk, majd következnek azok az újabb sérelmek, a melyek a nemzet teherviselési képességét elsorvasztják, teljesen elsorvasztják s akkor abszolúte lehetetlenné tesszük, hogy azután a legnehezebb időkben, a mikor majd csakugyan szükség volna akár a védőerő fejlesztésére, akár a nemzeti ellenállás erős kifejtésére, helyt állhassunk. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Ilyen engedékenységre a mi részünkről abszolúte és sohasem számíthatnak. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbalalon.)

T. képviselőház! Végére értem beszédemnek. (Halljuk! Halljuk a szélsőbaloldalon) Mi a legnagyobb odaadással és önmegtartóztatással szállottunk sikra a nemzet jogaiért abban a tudatban, hogy ezzel a küzdelemmel a nemzet életerejének az érdekét mozdítjuk elő. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Volt már, t. képviselőház, egy erős, nagy harc, a mely most fenyegető válságnál is nagyobb veszélyeket idézett fel; (Halljuk! Halljuk!) abban időszakban, a melyre beszédem folyamán hivatkozni bátor

voltam, abban az időben, a melyben a nemzet egyetértett abban, hogy másképen, mint a jogfolytonosság alapján szóba a dinasztiaival nem áll. Abban hasonlít a mi álláspotunk a nemzetnek akkori egységes, osztatlan álláspotjához, a melyben csak a formára nézve volt eltérés a két párt között, hogy mi is a jogfolytonosság alapján támasztjuk követeléseinket. (Igy van! Ugy van a szélsőbaloldalon) az 1869: XII, törvény-czik rendelkezéseinek végrehajtását követeljük a hadügyi terén. (Tgy van! a szélsőbaloldalon.) Ez a jogfolytonosság álláspotja.

Az 1861-iki két pártnak, a határozati és a felirati pártnak magatartásában az én meggyőződéseim szerint a jogfolytonosság elvéhez a határozati párt felfogása állott közelebb, a mely nem akarta elismerni a magyar nemzet hozzájárulása nélkül történt lemondását a trónról és épen ezért azt az álláspotot foglalta el, hogy nem lévén kívül szóba állani, feliratot nem intézhet a tényleges uralkodóhoz, csak határozatot hozhat. E felfogáshoz annál is közelebb állunk, mert most is minduntalan azt halljuk, hogy a mi küzdelmünk hiába való azért, mert nem lehet a törvényhozás másik tényezőjét ez idő szerint reábirni arra, hogy a nemzeti álláspotra helyezkedjék, a mely más pont pedig ebben a küzdelemben nem egyéb, mint az általa szentesített törvény végrehajtása. (Ugy van! a szélsőbal oldalon.) Konstatálnom kell azonban, hogy önök ezt a reábirást a katonai vitában elfoglalt álláspotjukkal meg sem kísértették, hanem önök hangoztatják folytonosan velünk szemben, parlamenti magatartásuk csak a katonai követeléseket erősítette.

A hangulat csinálásnak ezen módjával szemben nem fejezhetem be helyesebben beszédemet, mintha felelevenitem itt egy ferfiúnak emlékét, a ki azt a helyet foglalta el a törvényhozásban, a melyet én most mint érdemtelen utódja töltök be: Debreczen városa második kerületének akkori képviselője, Révész Imrénének az emlékét. (Halljuk! Halljuk! a szélsőbaloldalon.) És hogy méltó harcosára és hősiére hivatkozom az akkori nemzeti küzdelemnek, ezt Deák Ferenczessel bizonyítom, a ki az első felirati vita végén — a mint maga is megmondta — csak azért szólalt fel, hogy Révész Imre beszédének cáfolatába bocsátkozzék. Révész Imre május 31-én mondotta el a maga nagyhatású beszédét. (Halljuk! Halljuk!) Azt a hatást megítélhetjük abból, hogy Deák Ferencz vállalkozott a cáfolatára, ezért szólalván fel másodsor. Junius 4-én beadta lemondását, a mint ez köztudomású. Meglepő volt ez mindenkire nézve; de én azt hiszem, hogy bár nincs felírva, mi okozta ezt a hirtelen elhatározását, alighanem eltalálom, hogy Révész Imre a maga nagy ész-tehetségével és jellemzilárd-ságával, a melyet Deák Ferencz emelt ki különösen, sejtette előre, hogy mi fog következni, és ő maga törhetetlen következtetésével nem akart annak még negatív tényezője sem lenni, hogy az bekövetkezzék. (Zaj. Halljuk! Halljuk!) Igy van.

Szell Kálmán miniszterelnök: Én tudom, hogy hogyan volt!

Rákosi Viktor: A miniszterelnök ur tudja, hogy miért mondott le Révész!

Bakonyi Samu: Bekövetkezett nevezetesen az, hogy a ketségtelen többségben levő határozati párt hozzájárult ahhoz, hogy a felirat mennjen keresztül, tehát engedett a határozati párt s következett a magyar parlamenti életben a legelső paktum. Ezt korántsem elítélő értelemben mondom, mert hiszen ez ezért történt meg, mert körülbelül azt mondták a határozati párt embereinek is, a mit most nekünk mondanak, hogy meg

kell adni a módot arra, hogy az uralkodót meggyőzhessék a nemzet igazságairól. Most is arra akarnak bennünket kapacitálni, azt mondva, hogy meg kell adni a módot, az időt, hogy ez a törekvés esetleg sikerrel járjon. Révész Imre nem akart még az ilyen indoku leszerelés tényezője sem lenni, és inkább lemondott mandátumáról. Ez a Révész Imre, az én dicső emlékü elődöm, a ki iránt, hogy kegyeletem leróhatom magamat boldognak érzem és a ki méltó is arra, hogy emléke újra felébredjen. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) ebben a küzdelemben így nyilatkozott beszédében: (Halljuk! Halljuk!) „Tisztelem én a földi fejedelmeket, elismerem, hogy ők áldások, vagy büntető ostorok az Isten kezében, de micsoda nekik minden erejük a sors fojalmát intéző hatalom elleneben? Számptalan példák igazolják azt, a mi róluk már évezredek óta egy tiszteletes helyen megírva van, hogy t. i. „nincs bennök szabadításra való erő, lelkük kimegyen és elvész minden gondolatjuk.“ Ugyanazért én a fizikai hatalom mellett, mely a földi fejedelmek kezében van, hazánk törvényes jogainak szigorú álláspontjáról semmi feltétel alatt és csak egy perezzre is el nem távozom.“

A mi álláspontunk is a szoros törvényesség védelme és épen azért én a törvényjavaslatot el nem fogadom. (Zajos helyeslés, éljenzés és taps a szélsőbaloldalon. A szónokot számosan üdvözlök.)

NAPI HIREK.

Elkészült a zárszámadás.

Roncsik Lajos főszámvevő már elkészült a város múlt 1902-ik évi zárszámadásával. A főszámvevő összeállítására szerint a **rendes bevétel** volt 2.590.385 korona 92 fillér, a **rendes kiadás** 2.312.675 kor. 79 fill., a **bevételi többlet** tehát 277.710 kor. 13 fillért tett ki. A rendkívüli bevétel 656.470 kor. 71 fill., a rendkívüli kiadás 906.731 kor. 20 fillér, a bevételi keveslet tehát 252.60 kor. 49 fillér volt. Az átmeneti bevétel 425.460 kor. 73 fill., az átmeneti kiadás 446.539 kor. 28 fill., a kiadási többlet 210.78 korona 55 fillér volt. Ha most már a 277.710 kor. 13 fill. rendes bevételi többletből a bevételi kevesletek együttes összegét 271.339 kor. 04 fillért levonjuk, a **tiszta pénztári maradvány 6371 korona 09 fillért tesz ki.** A tanács holnap délelőtt a zárszámadás átvizsgálása végett ülést tart.

A Csokonai-kör

felolvasó ülése, szombat délután, nagyobb érdeklődést is megérdemelt volna, mint a minőt tapasztaltunk. Még jó kifogásnak, hogy a felolvasó ülést megelőzőleg áprilisi bolondját járta az idő, hideg, sűrű esőt zuhogtatva kálvinista Rómánkra. Így legalább okolhatjuk az időt, hogy miatta maradtak sokan otthon, kiket ott szeretttünk volna látni és kiknek ott is kellett volna lenni, midőn Debrecen város egykori és egyik legnagyobb főbirájáról, városnak, kálvinista egyháznak, főiskolának egyiránt nagy jóltevőjéről, néhai Domokos Mártonról hangzott tanulságos felolvasás. Ekkor bizony az egyházi férfiakat, tanárokat, a régi törzspolgárság tagjait tünnető nagy számban szeretttük volna a felolvasó teremben látni; mert a Zoltai Lajos által megírt XVIII. századbeli gondosan, szépen megírt kortörténeti tanulmány, melynek

az előadása is igazán szép volt, érdemes volt a legnagyobbérdeklődésre, amint azt lapunk közleményeiből is megítélhetik majd at. olvasók; ugyanis a jeles szerző szép munkáját a „Debreczen“-nek engedte át közlés végett. Ámde inkább elismeréssel említjük fel, hogy Kovács József polgármester a tanács több tagjával mindvégig jelen volt és nagy érdeklődéssel hallgatta az elődök küzdéseit... A felolvasó ülést, melyen azonban különösen a hölgyek közül szépszámú közönség volt jelen, Komlóssy Arthur nyitotta meg magvas beszéddel; majd Zoltai Lajos olvasta fel „Domokos Márton“-ról szóló tanulmányát nagy figyelem, nagy hatás mellett, elismerést és végül tapsokat érdemelvén ki. Utána Szathmáry Zoltán az ötletes tollu, tehetséges író olvasott fel tetszéssel fogadott életképet. Nem kevesebb élvezetet nyújtottak a Zivuska Andor által előadott és mélyen átérezett, sajtószerezési remek költemények is. A közönség tetszése, tapsa azokért is bőven kijárt. És éppen nincs mit szégyenkedni a debreczeni szerzőkkel összeállított műsor miatt; csak a közöny, az ösmert debreczeni homok alá temetett érdeklődés az, a mi itt rovásra irható. Itt mindenki úgy adja a bankot, mintha ő rá már nem férne simítás, okulás és tanulás... Pedig hát!... De ne szólj szám, nem fáj a fejem.

A gazdaközönség figyelmét

Felhívjuk a gazdak hitelesoportjának közgyűlésére, melyre következő meghívás érkezett hozzánk: Meghívás. A „Gazdak Hitelesoportja“ a debreczeni ipar és kereskedelmi bank kebelében első rendes közgyűlését 1903 apr. hó 28-án d. u. 4 órakor tartja meg a debreczeni ipar és kereskedelmi bank helyiségében, melyre a csoport tagjait és az érdeklődő gazda közönséget tisztelettel meghívja dr. Löfkovits Márton az Iparbank ügy. igazgatója.

Öngyilkossági kísérlet.

K. S. első éves theologus tegnap délután a főiskola seniori hivatalában öngyilkossági szándékból meglötte magát. Sebe nem veszélyes. A kórházban ápolják.

Elhunyt tisztviselő.

Egy derék kötelességtudó tisztviselő haláláról kapunk értesítést. A Nagy Gábor kórházi ellenőr, tüzoltó parancsnok folyó hó 25-én, életének 56 ik évében, rövid de súlyos szenvedés után elhunyt. Temetése ma délután volt nagy részvét mellett, melyen megjelent Kovács József polgármester és a tanács több tagjai is.

Névszerinti szavazások.

A május 7-én tartandó rendkívüli bizottsági közgyűlésen másodizben a következő névszerinti szavazások fognak lefolyni: 1. a sestakert végében levő 1118 négyszögöl városi földterület elidegenítése felett. 2. a Rickl Gizella féle 2 hold 31 négyszögöl városi földterület elidegenítése felett. 3. az állami gyermekmenhely részére kijelölt, a Mester-utca végén fekvő, jelenleg a debreczeni helyi vasút részvénytárs által használt városi telek elidegenítése, illetve az állam részére átengedése felett.

Tüzoltó egylet közgyűlése.

A debreczeni önkéntes tüzoltó testület tegnap d. u. tartotta meg rendes évi köz-

gyűlését Szikszay Gyula parancsnok elnöklésével.

A gyűlés legfontosabb tárgya az évi jelentés előterjesztése volt. A jelentés szerint az egylet bevétele 360 korona, kiadása pedig 80 korona volt. A segélyalap mai összege 2174 korona, a muri alapé 363. A leltár értéke 49.657 korona.

Tartottak az elmúlt évben 1 rendes, 1 rendkívüli közgyűlést és 11 parancsnoksági ülést. A testületnek 145 tagja van. Örség az elmúlt évben nappal 365, éjjel szintén 365 volt. A múlt évben 59 tüzeset volt, a tűz által okozott kár 35.880 korona. Begyakoroltak a tüzoltásba elmúlt évben 92 közigazgatási tanfolyam hallgatót és 46 bonvédet.

A gyűlés a jelentést tudomásul vette. Ezután Szikszay Gyula bejelentette, hogy a főparancsnoki állásról lemond. A közgyűlés azonban a lemondást nem fogadta el, hanem megkérte a főparancsnokot a tisztség további betöltésére — Jablonczai Kálmán titkár lemondását a közgyűlés tudomásul vette.

A főparancsnok ezután Nagy Gábor elhalálozását jelentette be. A szomorú esetet részvétellel vette tudomásul a közgyűlés és kimondotta, hogy a derék bajtárs emlékét jegyzőkönyvben örökíti meg. A közgyűlés ezzel véget ért.

Nyilvános köszönet.

Az orsz. izr. tanító egylet Alföldi fiókkörének f. hó 15-én Debreczenben tartott tisztújító közgyűlése alkalmából a tanítók elszállásolási és tiszteletökre adott bankett költségéhez a helyb. statusquo izr. hitközség tek. előjárósága 100 (egyszáz). Dr. Popper Mór iskolaszéki elnök ur 3, Kohn Lipót, Hirschfeld Armin, Krausz Bernát, Fürst Ödön, Kellner Dávid földbirtokos, Falk Lajos, Dr. Balázs Bertalan, Lichtblau Albert, Dr. Kardos Albert, ifju Schvarcz Vilmos 2—2, Rózsa Lajos és Liederman Henrik urak 1—1 koronával voltak kegyesek hozzájárulni. Koscsikokat voltak szivesek a fogadó bizottságnak rendelkezésére boesítani: Dr. Balkányi Ede, Kenyeres Károly, Szöllösi Rudolf urak és özvegy Berger Henrikné urnő. Szállást voltak szivesek adni: Smidt Sema, Szvarcz Henrik, Adler Simon, Boros Izidor, Lövi Jakab, Glück Hermann, Römer Simon, Tihanyi Lajos, Turófi Mihály, Leuchmann Adolf, Weisz Mór, Reich Hermann, Turai Farkas, Grünberger Ignác, Grünwald Bernát, Kohut Mór, Berger Lipót, Gelbmann Mór. Fogadják mindannyian kegyes aldozatkészségükért az Alföldi fiókkör hálás köszönetét. Debreczen, 1903. április hó 24-én. Kuthi Zsigmond az Alföldi fiókkör elnöke, Lippe József az Alföldi fiókkör titkára.

Ki akar katona lenni.

Debreczen sz. kir. váéosnak a honvéd Ludovika akadémiában levő alapítványi helyei közül egy megüresedvén, ezen hely betöltésére Pályázat hirdettetik. Felhívatnak ennél fogva azon ifjak illetve szülők és gyámok kik a fentemlített katonai intézetbe magukat illetve fiaikat felvétetni óhajtják, hogy vonatkozó pályázati kérvényeiket folyó évi május hó 10-én d. u. 5 óráig a városi tanács iktató hivatalába adják be. Egyben értesítetnek, hogy a pályázati feltételek úgy a katonai és illetőségi ügyosztálynál, mint a helybeli főiskolákban megtekinthetők.

Rózsa Lajos

első legnagyobb női és gyermek felöltő áruháza Debreczenben értesíti a t. hölgyközönséget, hogy az előkelő urhölgyvilág részére a legmodernebb tavaszi felöltő és kalap különlegességei rendkívül nagy választékban meglepő olcsó áron árusítatnak.

Jó tanács.

Mindazoknak, kik pázsitot akarnak létesíteni, ajánljuk, hogy szerezzék be Mauthner Ödön csász. és kir. udvari magkereskedésből Budapesten a „Sétatéri“ vagy a „Margit-szigeti“ fűmagkeveréket. Ezeket már 29 éve szállítja Mauthner Budapest és a Margitsziget oly bámulatra méltó és gyönyörű sétaterei részére.

Nyilatkozat.

Magam már régebb idő óta gyomorhurutban szenvedvén, melynek maliaris jellege van, csakis a szolyvai gyógyvizet használok, melynek kitűnő hatásáról már meggyőződést szereztem. Dr. Rosenberg Emil Nyiregyháza.

A szolyvai ásványvíz kitűnő üdítő ital. A savanykás kerti borokkal vegyítve rendkívül kellemes.

Távirat.**A képviselőház ülése.**

— A „Debreczen“ távirati tudósítása. —

Budapest, 1903. április 27.

A képviselőház mai ülésén végre felszólalt Széll Kálmán. A miniszterelnök beszéde előtt Barabás Béla napirend előtti felszólalásában visszautasította a lapoknak ama híreit, mintha ő olyan nyilatkozatot tett volna, hogy a függetlenségi párt leszerel. Követeli a képviselőház feloszlását, de ennek feltétele, a kerületek új beosztása és a titkos szavazás. Nem hiszi Széllről, hogy azt a törvénytelenéget megtenné, miszerint az exlex-ben feloszlattá a házat.

Széll Kálmán beszélt ezután. Kijelenti, hogy a katonai javaslatokat nem vonja vissza. Hogy az állam hatalmas legyen. (Viharos kiáltások baloldalon: Magyar állam! Magyar nemzet!)

Széll: . . . Nagy hatalom, hadsereg nélkül nem lehet. Kimutatja, hogy az ujonclétszám tehertöbblete Magyarországra évente két millió koronát tesz ki, ezt pedig az ország elbirja. Statisztikát olvas fel a többi államok katonai létszámáról. (Felkiáltások: Azok nemzeti hadseregek!) Polónynak beszédére megjegyzi, hogy Andrassy nem azt mondta, hogy a magyar hadsereg kiegészítő része a hadseregnek!

Polónyi: Megint más helyett beszél!

Széll beszél ezután a kiegyezésről, Deák és Kossuth nyilatkozatairól és csűrés csavarással azt igyekszik bizonyítani, hogy egyik sem álmódzott önálló magyar hadseregről.

SZINHÁZ.**Műsor:**

Hétfőn: A bajusz.

Kedden: Nebántsvirág.

Szerdán: Egy szegény ifju története. Szinmű.

Csütörtökön: Bob herceg.

Pénteken: Bob herceg.

Szombaton: Lady Windermere legyőzője. Szinmű.

Vasárnap délután: Doktor ur. Bohózat.

Este: Szegény Jonathán. Operette.

Nőemenczipáció.

(Pálmay Ilka vendégjátéka.)

Utolsó zugáig megtelt a színház szombaton este válogatott szép közönséggel. Mi sem bizonyítja jobban a diva művészetének fölüeny erejét, minthogy ez a naivul összetakolt eseten darab is gyönyörködtetni tudta a közönséget. Azaz hogy a darab maga gyarló maradt most is, hanem egy nagy művésznő játszott benne. S a néző tér tapsolt, lelkesedett, melegen tüntetett mellette, feledte, hogy az eleven, ragyogó színű kép fakó, szintelen keretbe van foglalva.

A többi szereplők közül kitűnt Faragó józsi, kaczagató, de tuzásba nem menő alakításával. Krémer, Bács Károly, Havasi Szidi és Mezei is megtették, a mit csak tehettek a nekik jutott lehetetlen szerepekben.

Az összjáték és rendezés meglehetősen fogyatékos volt. Több ízben maga a vendégművésznő dirigálta partnereit, hogy mit tegyenek.

(s—c.—)

Beck Vilmos vendégszereplése.

A tegnapi Aszalai uram leányai előadásnak érdekességet, a m. kir. opera baritonista művészenek, Beck Vilmosnak éneke adott. Tisztán csengő, a legfinomabb árnyalásra is alkalmas hangja, kiváló ének művésze, nagy élvezetet nyújtott a megjelent korszamu közönségnek. Műsorát, egy számot kivéve, operákból állította össze. — Karmen, — Traviata, — Troubadur egy egy ariáját énekelte zajos tetszéstől kísérve.

A traviata öreg Duval ariáját megkel lott ismételnie. Végül Schumann örökszép dalát a „Két gránátost“ adta elő meleg, érzésteljes előadással, kár hogy a szöveget olvasnia kellett. A zenekar kísérete nem volt éppen diskrétnek és corretnek mondható. Annál szebben kísérte Huber karmester a Schumann dalt és a ráadásul adott, „Säckingeni trombitás“ból vett bucsu dalt, zongorán.

Olcsó házhelyek.

Vargakert legszebb helyén, nagyon közel a vasúthoz, eladó 7 házhely, mindenik 300 □ öles.

Előre fizetendő 200 kor., a maradvány — 6 % mellett — 6 év alatt törleszthető.

Értekezhetni a tulajdonossal özv. Hrabéczy Antalné, Széchényi-u. 42.

Az új szőnyegházban

ujjonnan nagyválasztékban érkeztek:

Szőnyegek

Ágy és asztalterítők

Szövet, selyem, plüsfüggönyök

Butorszövetek

Ujdonság:

Aplikált csipke Storok

Volanttal.

Valódi Linoleum.

Bosznay J. és Társa

divatáruháza

DEBRECZEN, Kossuth utca 11.

Blattner Gyula

értesíti a mélyen tisztelt közönséget, hogy 102. éve alapított

üveg és porcellán üzletét,

valamint

üvegezési vállalatát

május 1-én a

„Lamprecht“

(volt Biedermann palotába) helyezi

át. — Ennek folytán raktáron levő

áru készletét a legolcsóbb áron

bocsátja m. t. vevői részére.

Megérkeztek

a legjobb minőségű

Cosmanosi francia batistok, indich voilek, douchesse szaténok, es mindennemű jó mosó kartonok, himzett batistok, piqué ujdonságok, továbbá Rumburgi, Hollandi, Kreás és czerna fonal vásznak, valamint a világhírű Schroll gyártmányu elsőrendű chifonok, csikós jegvű havasi vásznak. Szepességi Damas asztalneműek törülközők, ágyszatokra való vászon kanavásznak, zephirek, ágy és asztalterítők, csipkefüggönyök, paplanok, továbbá mindennemű menyasszonyi kelengyék pontos összeállítását elvállalom szolid olcsó, szabott árak mellett.

Tisztelettel

Nádudvary Lajos.

Vágó Andor-féle üzlet, főtér a nagy tőzsde mellett.

műiparáru raktárában

legjutányosabb árban beszerezhetők
lovagló és utazási czikkek, haj,
ruha, fog és köröm-kefék, szap-
panok, illatszerek, pénz és szivar-
tárczák, angol és szolingeni aczél
zsebkécek, ollók
a n. é. közönség b. figyeime fel-
hivatik e dusan felszerelt raktárra.

Eladó tanyaföld.

II.-Szoboszló határában a várostól 1/2 órányira fekvő 66 kat. hold prima szántó-föld nagy tanyávaladó.
Értekezhetni **Ulrich Jenővel** Debreczeni Első Takarékpénztárnál.

Boros Testvérek

nőidivat áruházában
Divatos Ruhakelmék, Selymek, Jó
Jó Sefirek, Batisztok, Vász- Olcsó
Olcsó nak, Szönyegek, Füg- Divatos
nyök, Ágyterítő, Pipere cikkek.

Ovadékképes

pénzbeszedőt melléjövedelemmel és fixummal keres a Kazinczy könyvkereskedő részvénytársaság Debreczenben.

T. iparos

urak figyelmébe. Köszönet, (Kox) és faszenet legjutányosabban házhoz szállit Neumann és Weisz hatvan u. 5. telefon 205.

Olcsó törlesztés

kölcsönöket a legjobb helyen gyorsan ki-
eszközöl Rácz Béla bankirodája Debreczen,
csapó-u. 12. 25 pénzüintézzettel áll összeköt-
tetésben, összegyűjtött kölcsön kérvényeit a
Bank külön intézi el.

PSERHOFER J. vértisztító labdaccai.

Évtizedek óta ezen labdacok általános elterjedésnek örvendenek és alig van család, melyben ezen kitünő háziszerből készlet nem volna található. Számtalan orvos által ezen labdacok háziszerül ajánlottak minden oly bajoknál, melyek a **rossz emésztésből** és **székrekedésből** erednek, mint **epo-zavarok, májbajok, kólíka, vér-
tolulások, aranyér, béltétlenség** s hasonló betegségeknek. Vértisztító tulajdonságuknál fogva kitünő hatással vannak **vérszegénység** s az abból eredő bajoknál is, így **sáp-
kórnaál, idegességből eredő fejfájásoknál** stb. Ezen vértisztító labdacok oly könnyen hatnak, hogy a legesekélyebb fájdalmat sem okozzák és ennek folytán még a leg-
gyengébb egyének, de még gyermekek által is bevehetők.

Ezen vértisztító labdacok csakis a **Pserhofer J.-féle** az „Az arany birodalmi almához” címzett **gyógyszertárban Bécsben I., Singerstrasse 15 sz. a.** készítettnek valódi minőségben s egy 15 szem labdacot tartalmazó doboz ára **21 kr.** Egy csomag, melyben 6 doboz tartalmaztatik, **1 frt 05 kr.**ba kerül. Az összeg előzetes beküldé-
sénél bérmentes küldéssel együtt **1 csomag 1 frt 25 kr., 2 csomag 2 frt 30 kr., 3 csomag 3 frt 35 kr., 4 csomag 4 frt 40 kr., 5 csomag 5 frt 20 kr.** és **10 csomag 9 f. 20 kr.**ba kerül.

NB. Nagy elterjedésük következtében ezen labdacok a legkülönbözőbb nevek és alakok alatt utánoztatnak: ennek következtében kéretik **csakis Pserhofer J.-féle**
vértisztító labdacokat követelni és csakis azok tekinthetők valódiaknak, melyek használati utasítása a Pserhofer J. névaláirással, fekete színben és minden egyes doboz
fedele ugyanazon aláirással, vörös színben van ellátva.

A számtalan hálaíratból, melyet a labdacok fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségek után egészségük visszanyerése folytán hozzánk intétek,
ezen helyen csakis néhányat említnék azon megjegyzéssel, hogy mindenki, ki ezen labdacokat egyszer használta, megvagyunk győződve, azokat tovább fogja ajánlani.

Tisztelt Pserhofer ur!
Köln, 1883. ápr. hó 30-án.

Legyen oly szives és küldjön nekem ismét 5 tekereset az ön felülmulha-
tatlan vértisztító labdacsaiból utánvétellel. Fogadja ezuton is a legmélyebb köszö-
netemet labdaccai csoda hatásáért. Maradok teljes tisztelettel

Pawlistik Ferencz Köln, Lindenthal.

Tekintetes ur!
Hrasche, Földnik mellett, 1887. szept. hó 12-én.

Isten akarata volt, hogy az ön labdaccai kezeim közé kerültek, melyeknek
hatását ezennel megírom. Én gyermekágyban meghültem olyannyira, hogy semmi
munkát sem voltam többé képes végezni és bizonyára már a holtak közt volnék,
ha az ön csodálatraméltó labdaccai engem nem mentettek volna meg. Az Isten áldja
meg önt ezért ezerszer. Nagy bizalmam van, hogy ezen labdacok engem is tö-
kéletesen ki fognak gyógyítani, a mint már másoknak is egészségük visszanye-
résére segítségül szolgáltak.
Knificz Teréz.

Mélyen tisztelt ur!
Bécs-Ujhely, 1887. nov. 9-én.

A legforróbb köszönetemet mondom ezennel önnek 60 éves nagynéném
nevében. Az illető 5 éven át szenvedett gyomorhurutban és vízkórságban, már
életét is megunta, melyről egyébként le is mondott, midőn véletlenül egy dobozt

Bernhardi alpesi-fü liqueur. Bernhard W. O.-tól Brogenzben.

egész üveg 2 frt 60 kr., fél üveg 1 frt 40 kr., negyed üveg 70 kr.

Amerikai köszvénykenőcs, gyors és biztos hatású, legjobb szer minden kösz-
vényes és eszuzos bajok, u. m.: gerinczagybantalom, tagszagatás, ischiás,
migraine, ideges fogfájás, főfájás, fülzaggatás stb. ellen 1 frt 20 kr.

Angol csodabalsam. Pserhofer J.-tól egy üveg 50 kr.

Fagybalsam. Pserhofer J.-tól. Évek óta a fagyos tagokra és minden idült
sebre, mint legbiztosabb szer elismerve. 1 köcsög 40 kr. Bérmentve 65 kr.

„Stolt”-féle Kolapraeparatumok, kitünő szer gyomor és béltetlenségeknél.

Kola elixir vagy bor, 1 liter 3 frt, félliter 1 frt 60 kr., negyed liter 85 kr.

Golyva balsam Pserhofer J.-tól kitünő szer golyva ellen, 1 üveg 40 kr., bér-
mentve 65 kr.

Élet esszencia, (prágai csöppek), Pserhofer J.-tól, megrontott gyomor, rossz
emésztés és mindennemű altesti bajok ellen kitünő háziszér, 1 üveg 22 kr.,
12 üveg 2 frt.

Utifüvedv, Pserhofer J.-tól, egy ált. ismert kitünő háziszér hurut, rekedtség, gör-
csös köhögés stb. ellen. 1 üvegecske 50 kr., 2 üveg bérmentve 1.50.

**PSERHOFER J. gyógyszerész, „zum goldenen Reichsapfel”
WIEN, I., Singerstrasse 15.**

Tannochinin hajkenőcs, Pserhofer J.-tól. Évek hosszú sora óta valamennyi
hajnövesztő szer közt orvosok által a legjobbnak elismerve. Egy elegáns nagy
szelenczével 2 frt.

Általános tapasz, Steubel tanártól. Ütés és szurás által okozott sebeknél, mér-
ges daganatoknál, ujjkukacz, sebes, vagy gyuladt mell vagy más ily bajok-
nál, mint kitünő szer lön kipróbálva. 1 tégely 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Általános tisztító-só, Bullrich A. W.-tól. Kitünő háziszér a rossz emésztés min-
den következményeinél u. m. főfájás, szédülés, gyomorgörcs, gyomorhív,
aranyér, dugulás, 1 csomag ára 1 frt.

Ezen itt felsorolt készítményeken kívül az osztr. lapokban hirdetett összes bel-
és külf. gyógyszerészeti különlegességek raktáron vannak és a készletben netán
nem levők gyorsan és olcsón megszerzetnek. Postai megrendelések a leggyor-
sabbban eszközöltetnek, ha a pénzüösszeg előre beküldetik; nagyobb megrendelések
utánvétellel küldetnek.

**Valódiaknak csak azok tekinthetők, melyek használati utasítása a
Pserhofer J. névaláirással és minden egyes doboz fedele ugyanazon
aláirással vörös színben van ellátva.**

Védve védjegy által. Védjegy utánzása szigoruan büntettetik.